

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 64

van **STAF AERTS**

datum: 16 november 2021

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Vlaamse universiteiten - Samenwerking met Ethiopische universiteiten in het licht van het Tigrayconflict

Het conflict tussen de troepen van de Tigrayregio en het Ethiopische leger is ondertussen een jaar geleden begonnen. Mensenrechtengroepen rapporteerden al massale wraakacties door alle strijdende partijen, waarbij al tienduizenden burgers zouden zijn omgekomen. Moorden, plunderingen, verkrachtingen en andere mensenrechtenschendingen zijn er dagelijkse praktijken geworden. Politici roepen op om de Tigreeërs uit te roeien, waardoor een nieuw etnisch conflict duidelijk in de maak is.

Het Vlaams Parlement nam al in december 2020 een resolutie over het conflict in Tigray aan (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-2021, nr. 574/2) en de Vlaamse Regering maakte 200.000 euro vrij voor humanitaire actie door de Caritas International België voor de bevolking in de Tigrayregio.

De laatste maanden wordt het de hulpverlenende organisaties nog moeilijker gemaakt. De autoriteiten beschuldigen hulpverleners ervan samen te werken de Tigraygroepen of hen zelfs te bewapenen. Operaties van de Nederlandse tak van Artsen Zonder Grenzen en de Noorse Vluchtelingenraad werden al opgeschort en recentelijk werden zeven belangrijke VN-gezanten uit het land gezet.

Op 3 november 2021 publiceerden de VN-mensenrechtencommissie en de Ethiopische mensenrechtencommissie een gemeenschappelijk onderzoek. De conclusie luidt dat het conflict in Tigray bijzonder brutaal verloopt en dat aangenomen kan worden dat alle partijen zich schuldig maken aan schendingen van de mensenrechten, het humanitaire recht en het vluchtelingenrecht. In sommige gevallen zou het zelfs om oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid gaan. Ook het verhinderen van levering van humanitaire hulp werd bevestigd door de onderzoekers.

Ethiopië is een van de belangrijkste partnerlanden van de Vlaamse universiteiten. Al decennialang zijn ze intensief bezig met onderzoek in, met en over Ethiopië. Het VLIR-UOS voorziet hier vaak ook in financiering voor. De intensieve samenwerking met de universiteiten in Mekelle, Jimma, Arba Minch en Bahir Dar leverde in het verleden haar vruchten af, maar nu blijken enkele van die Ethiopische universiteiten betrokken bij de haatcampagne en de oorlog tegen Tigray. In een opiniestuk in De Standaard (4/11/2021) geeft de hoofdonderzoeker rurale sociologie van de UGent aan dat sommige Ethiopische collega's openlijk de systematische vervolging van Tigreeërs steunen en actief haatboodschappen en doodsb bedreigingen de wereld in sturen. Zelfs aan het adres van Vlaamse onderzoekers. Een onderzoeker verbonden aan de UGent werd in augustus opgepakt en verblijft net als verschillende van zijn lokale medewerkers nog steeds in de gevangenis.

Tijdens de bespreking in de vergadering van de commissie Buitenlands Beleid van 9 november 2021 gaf de minister-president aan dat hij gesprekken zou aanknopen met de Vlaamse universiteiten.

1. Heeft het gesprek met de Vlaamse universiteiten geleid tot een gezamenlijk standpunt over en strategie voor hun samenwerkingsverbanden met Ethiopische universiteiten?

Zo ja, waaruit bestaat dit standpunt en strategie?

Zo niet, wat waren de hindernissen?

2. Hebben de Vlaamse universiteiten specifieke vragen ter ondersteuning aan de Vlaamse Regering gericht?
3. Is er meer informatie verkregen over het lot van de onderzoeker verbonden aan de UGent, die in augustus 2021 in Tigray werd opgepakt en sindsdien in de gevangenis verblijft?
4. Is er zicht op de haatberichten en doodsb bedreigingen ten aanzien van Vlaamse onderzoekers? Om hoeveel berichten gaat het en hoe ernstig wordt de situatie ingeschat?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 64 van 16 november 2021

van **STAF AERTS**

1. De samenwerking tussen Vlaamse en Ethiopische universiteiten wordt gefinancierd door de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, die in Addis Abeba via de Belgische ambassade vertegenwoordigd is. Vlaanderen heeft noch vertegenwoordiging, noch een actieve werking in dit land. Onze huidige financiering beperkt zich tot humanitaire actie.

Dat neemt niet weg dat ik tijdens de vergadering van de Commissie voor Buitenlands Beleid van 9 november jl. inderdaad heb aangegeven in gesprek te zullen gaan met de Vlaamse universiteiten. Mijn diensten namen contact op met VLIR-UOS. Uit dit contact leid ik af dat de organisatie de zaak nauw opvolgt en bijkomende maatregelen treft. Ze nemen dit samen op met FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

2. Vlaamse universiteiten hebben geen specifieke vragen ter ondersteuning aan de Vlaamse Regering gericht. Zoals eerder vermeld, betreft het een federaal gefinancierd interuniversitair programma.
3. Uit contacten van mijn diensten met VLIR-UOS blijkt dat zij de situatie op de voet volgen, maar dat het verkrijgen van informatie zeer moeilijk is.
4. Volgens VLIR-UOS zouden er op dit moment geen Vlaamse onderzoekers fysiek bedreigd zijn. Er zou wel sprake zijn van haatberichten gericht aan een professor van de UGent, maar hij bevindt zich op dit moment niet langer in Ethiopië.